

บทความวิจัย

ความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558*

The Satisfaction toward the Curriculum Administration of the Bachelor of Nursing at Boromarajonani College of Nursing, Chainat, of Academic Year 2015

นิจวรรณ วีรวัฒน์นอดม (Nitjawan Weerawatthanodom)**

จารุณี จาดพุ่ม (Jarunee Jadpum)**

นฤมล จันทร์สุข (Naruemon jansook)**

ปรีดาวรรณ กะสินัง (Preedawan Kasinang)**

บทคัดย่อ

การประเมินการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากการสะท้อนถึงการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 กลุ่มตัวอย่างคือประชากรทั้งหมดประกอบด้วย อาจารย์ประจำ จำนวน 40 คน และนักศึกษา ชั้นปี 1-4 ที่กำลังศึกษา จำนวน 412 คน รวมจำนวน 452 คน เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมีนาคม- กรกฎาคม 2559 โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้ค่าเท่ากับ 1 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .79 โครงร่างการวิจัยได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยและจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* ทุนวิจัยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท

** อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, S.D=0.70) ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x}=4.27$, S.D=0.66) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง ($\bar{x}=4.18$, S.D=0.69) และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.95$, S.D=0.79) ผลการวิจัยอาจสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

คำสำคัญ: ความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตร

Abstract

Evaluation of the administration of the curriculum and the educational management is important because it reflects the curriculum management and teaching and learning management. The objective of this descriptive research was to study the satisfaction toward the administration of the bachelor of nursing curriculum (revised edition 2012) at Boromarajonani College of Nursing, Chainat in academic year 2015. The samples of 452 people consisted of 40 full-time instructors and a total of 412 currently enrolled 1st, 2nd, 3rd, and 4th year nursing students. The data were collected from March to July 2016 by using the questionnaires developed by the researchers. The index of Item Objective Congruence (IOC) derived from 5 professionals was 1.0. Reliability of the questionnaire was 0.79 using Cronbach's alpha coefficient. The research framework had been approved by the Research Council and Ethics in Human Research. The data were analyzed by using mean and standard deviation.

From the results, it was found that, in general, the satisfaction of instructors and nursing students toward the administration of the curriculum (revised edition 2012) was at a high level ($\bar{x}=4.13$, S.D =0.70). The most satisfying aspect was the instructor ($\bar{x}=4.27$, S.D =0.66), and secondly, the curriculum and structure ($\bar{x}=4.18$, S.D =0.69). The least satisfying aspect was the learning environment ($\bar{x}=3.95$, S.D=0.79). The results of the study could be utilized as a guideline for a development of future curriculum administration and teaching and learning management thus producing quality nurse students.

Keywords: The satisfaction toward the curriculum administration

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อสังคมอย่างมาก เนื่องจากต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อการดูแลสุขภาพพออนามัยของประชาชน และเป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อการแก้ปัญหาสาธารณสุข ตลอดจนรักษาสุขภาพพออนามัยของประชาชน ดังนั้นการจัดการศึกษาพยาบาลจึงมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตพยาบาลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติการพยาบาลอันได้แก่ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ภาวะผู้นำ การจัดการการพัฒนาคุณภาพวิชาการและการวิจัย การสื่อสารและสัมพันธภาพ เทคโนโลยีและสารสนเทศและด้านสังคม (ศิริพร ชัมภลชิต, 2552) เพื่อนำไปสู่การให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเกิดผลดีต่อสุขภาพของประชาชน นอกจากนี้กรอบทิศทางในการจัดการศึกษาในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการโครงการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HEd) เพื่อเป็นน่านโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วนของมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่ง

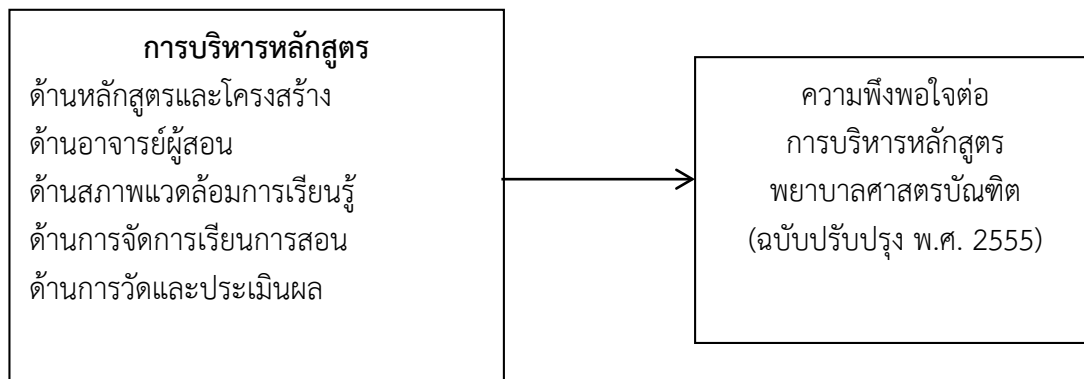
เน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (learning outcome) ของนักศึกษาซึ่งเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) สำหรับการจัดการศึกษาทุกสถาบันต้องมีหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ (ขจี พงศธรวิบูลย์, จริยา ชื่นศิริมงคล, และยุพา วงศ์สไตร, 2560) สถานการณ์พยาบาลจะทำหน้าที่ตรวจสอบควบคุมมาตรฐานสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตพยาบาลให้มีมาตรฐานและมีหลักสูตรสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ปรัชญาการอุดมศึกษาไทย และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ โดยมีการรับรองสถาบันและปรับปรุงหลักสูตรตามวงรอบที่กำหนด ดังนั้น การศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตร มีความจำเป็นเนื่องจากเป็นการสะท้อนให้เห็นต่อการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป คณะผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 เพื่อนำผลมาพัฒนาการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์ และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของอาจารย์ และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 ศึกษาจากขอบเขตที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร โดยยึดกรอบแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์ (2550) เป็นหลักและเพิ่มเติมแนวคิดของนักการศึกษา หลายนาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมีนาคม – เดือนกรกฎาคม 2559

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้จำนวนทั้งหมดของประชากร จำนวน 452 คน ประกอบด้วย อาจารย์ประจำ จำนวน 40 คน และนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ที่กำลังศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ปีการศึกษา 2558 จำนวน 412 คน ทั้งนี้แบบสอบถามได้รับกลับคืนมามีจำนวนทั้งสิ้น 449 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.34

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ชั้นปี

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ทั้งหมด 43 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรด้านหลักสูตรและโครงสร้าง จำนวน 7 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 13 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 11 ข้อ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่า IOC (the index of item objective congruence) ได้ค่าเท่ากับ 1 และปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะและตรวจสอบหาความเที่ยง (reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับประชากรที่ต้องการศึกษา ประกอบด้วย อาจารย์ และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี กลุ่มละ 6 คน รวมจำนวน 30 คน นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .79

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิจัยและจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท BCNC-IRB-5-1-2559 ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่งานวิจัยและอาจารย์ประจำชั้นปี ซึ่งไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการวิจัยให้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและชี้แจงกลุ่มตัวอย่างว่ามีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้โดยไม่มีผลใดๆต่อการปฏิบัติงานหรือการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนอกจากนี้ ข้อมูลที่รวบรวมมาจะถูกเก็บเป็นความลับ และการนำเสนอผลการวิจัยจะเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิจัยและจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แก่กลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บข้อมูลภายหลังสิ้นภาคการศึกษาที่ 2 หลังจากนั้นรวบรวมแบบสอบถามและทำการตรวจสอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าร้อยละ ค่าแจกแจงความถี่ และคะแนนความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ของอาจารย์และนักศึกษา วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นภาพรวมและรายข้อ

ผลการวิจัย

ความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ของอาจารย์และนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, S.D = 0.70) สำหรับด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$, S.D = 0.66) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$, S.D = 0.69) สำหรับด้านที่มีผลความพึงพอใจอันดับสุดท้ายคือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.95$, S.D = 0.79) เมื่อจำแนกกลุ่มอาจารย์ และนักศึกษา ดังนี้

1. อาจารย์มีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$, S.D = 0.62) สำหรับด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$, S.D = 0.56) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง และด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.49$, S.D = 0.65 และ $\bar{x}=4.49$, S.D = 0.57 ตามลำดับ) สำหรับด้านที่มีผลความพึงพอใจอันดับสุดท้ายคือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$, S.D = 0.70)

2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$, S.D = 0.68) สำหรับด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.25$, S.D = 0.66) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$, S.D = 0.68) สำหรับด้านที่มีผลความพึงพอใจอันดับสุดท้ายคือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$, S.D = 0.78) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาโดยภาพรวมต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555)

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา			ภาพรวม		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง	4.49	0.65	มาก	4.15	0.68	มาก	4.18	0.69	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.51	0.56	มากที่สุด	4.25	0.66	มาก	4.27	0.66	มาก
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.16	0.70	มาก	3.93	0.78	มาก	3.95	0.79	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.39	0.61	มาก	4.09	0.64	มาก	4.12	0.67	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.49	0.57	มาก	4.12	0.65	มาก	4.15	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	4.41	0.62	มาก	4.11	0.68	มาก	4.13	0.70	มาก

จำแนกรายด้านตามผลการประเมิน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ดังแสดงในตารางที่ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อ 2, 3, 4, 5 และ 6 การบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1. การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.57	0.60	มากที่สุด	4.14	0.62	มาก
2. หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	4.57	0.60	มากที่สุด	4.17	0.63	มาก
3. มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.57	0.60	มากที่สุด	4.21	0.68	มาก
4. ปฏิทินการศึกษา แผนการลงทะเบียนแต่ละภาคเรียนอย่างชัดเจน	4.57	0.60	มากที่สุด	4.15	0.69	มาก
5. วิชาเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร	4.62	0.59	มากที่สุด	4.19	0.66	มาก
6. ผู้เรียนมีโอกาสเลือกวิชาเลือกเสรีได้ตามความต้องการ	4.05	0.91	มาก	4.09	0.78	มาก
7. จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชามีความเหมาะสม	4.46	0.61	มาก	4.13	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	4.49	0.65	มาก	4.15	0.68	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหาร
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ด้านอาจารย์ผู้สอน

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1. อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน	4.54	0.51	มากที่สุด	4.28	0.66	มาก
2. อาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้	4.46	0.56	มาก	4.26	0.64	มาก
3. อาจารย์ผู้สอนให้คำปรึกษาด้านวิชาการและพัฒนาให้นักศึกษาได้เหมาะสม	4.49	0.61	มาก	4.28	0.66	มาก
4. อาจารย์ผู้สอนมีการวางแผนและเตรียมการสอน	4.54	0.56	มาก	4.29	0.62	มาก
5. อาจารย์ผู้สอนชี้แจงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของรายวิชา	4.51	0.56	มากที่สุด	4.24	0.66	มาก
6. อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมินผล	4.49	0.61	มาก	4.26	0.67	มาก
7. อาจารย์สอนโดยวิธีการที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.49	0.56	มาก	4.19	0.65	มาก
8. อาจารย์สอนตรงตามเนื้อหาและอยู่ในเวลาที่กำหนด	4.49	0.61	มาก	4.23	0.67	มาก
9. อาจารย์ผู้สอนสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	4.51	0.56	มากที่สุด	4.25	0.65	มาก
10. อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	4.57	0.55	มากที่สุด	4.25	0.67	มาก
11. อาจารย์ผู้สอนมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต	4.51	0.56	มากที่สุด	4.27	0.70	มาก

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
12.อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับการเป็นครูพยาบาล	4.57	0.55	มากที่สุด	4.21	0.67	มาก
13. คุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนโดยรวม	4.49	0.56	มาก	4.27	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม	4.51	0.56	มากที่สุด	4.25	0.66	มาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1. ห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้	3.89	0.77	มาก	3.79	0.80	มาก
2. ห้องปฏิบัติการมีอุปกรณ์ที่เหมาะสม เพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	4.00	0.67	มาก	3.72	0.79	มาก
3. ขนาดห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	4.08	0.76	มาก	3.83	0.83	มาก
4. ระบบบริการห้องสมุดเหมาะสม มีจำนวนหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ เพียงพอทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.35	0.68	มาก	4.09	0.77	มาก
5. คุณภาพในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ/ห้องสมุด	4.54	0.73	มากที่สุด	4.07	0.73	มาก
6. ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.95	0.78	มาก	3.92	0.81	มาก
7. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวม (เช่น ความสะดวก แสง การระบายอากาศ เป็นต้น)	4.08	0.64	มาก	3.93	0.77	มาก

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
8. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนโดยรวม (เช่น ความสะอาด ความสงบร่มรื่นเป็นต้น)	4.30	0.66	มาก	4.01	0.76	มาก
9. การให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร เช่น การลงทะเบียนการตรวจสอบผลการเรียน	4.22	0.58	มาก	4.04	0.72	มาก
เฉลี่ยรวม	4.16	0.70	มาก	3.93	0.78	มาก

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ด้านการจัดการเรียนการสอน

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะ วิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.57	0.55	มากที่สุด	4.11	0.64	มาก
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิการศึกษาตามหลักสูตร	4.35	0.59	มาก	4.12	0.62	มาก
3. นำผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการ เรียนการสอน	4.05	0.62	มาก	4.00	0.64	มาก
4. วิธีการสอนกระตุ้นการคิด วิเคราะห์และการ แก้ปัญหา	4.27	0.65	มาก	4.08	0.62	มาก
5. การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม เข้าใจง่าย	4.41	0.60	มาก	4.11	0.63	มาก
6. ส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ในแต่ละรายวิชา ไปใช้ในสภาพจริง	4.38	0.55	มาก	4.19	0.63	มาก
7. การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพในการเรียนการสอน	4.54	0.56	มากที่สุด	4.16	0.59	มาก
8. กิจกรรมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	4.41	0.72	มาก	4.07	0.63	มาก

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
9. ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอน	4.49	0.56	มาก	4.08	0.69	มาก
10. การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	4.46	0.65	มาก	4.06	0.68	มาก
11. นักศึกษาได้รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองระหว่างเรียน	4.38	0.64	มาก	4.08	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม	4.39	0.61	มาก	4.09	0.64	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ด้านการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	อาจารย์			นักศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1. วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน	4.49	0.56	มาก	4.14	0.64	มาก
2. การวัดและประเมินผลเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา	4.46	0.61	มาก	4.13	0.63	มาก
3. ระบบการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรมและตรวจสอบได้	4.51	0.56	มากที่สุด	4.09	0.68	มาก
เฉลี่ยรวม	4.49	0.57	มาก	4.12	0.65	มาก

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านหลักสูตรและโครงสร้าง
อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในด้านหลักสูตรและโครงสร้างโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ

เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวางแผนจัดการเรียนการสอนด้วยตนเองตามที่หลักสูตรกำหนด และผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับวิทยาลัยมีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกปีการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับ

บริบทของสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการตรวจประเมินจาก สกอ. ในปีการศึกษา 2555-2558 วิทยาลัยได้รับการประเมินในระดับหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด โดย สกอ. วิทยาลัยได้รับการประเมินอยู่ในระดับผ่านทุกปีการศึกษา (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2558) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือโอกาสเลือกวิชาเลือกเสรี ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยมีข้อจำกัดในการสรรหาผู้สอนในวิชาเลือกเสรีประกอบกับนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยในแต่ละชั้นปีมีจำนวนไม่มากทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการเปิดวิชาเลือกเสรีที่หลากหลายส่งผลให้ผู้เรียนมีโอกาเลือกวิชาเลือกเสรีได้ตามความต้องการได้น้อย (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2558)

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์มีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในด้านอาจารย์ผู้สอนโดยรวมระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการประเมินจากนักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในด้านอาจารย์ผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่ของวิทยาลัยมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2559) ส่งผลให้อาจารย์มีประสบการณ์

และความเชี่ยวชาญในการสอนและการวางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์พยาบาล จึงมีผลให้อาจารย์และนักศึกษารับรู้และประเมินความพึงพอใจในด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุดประกอบกับวิทยาลัยมีการจัดอบรมในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาบุคลิกภาพให้กับอาจารย์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการตรวจประเมินจาก สกอ. ในปีการศึกษา 2555-2558 วิทยาลัยได้รับการประเมินในระดับดีถึงดีมาก ในองค์ประกอบอาจารย์ ทั้งตัวบ่งชี้ 4.1 ด้านการบริหารและพัฒนาอาจารย์ 4.2 คุณภาพอาจารย์และ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2558)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่อาจารย์มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปมาก การสอนและการถ่ายทอดความรู้ต้องพึ่งเทคโนโลยีจึงส่งผลให้อาจารย์ที่ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีความรู้สึกว่าตามไม่ทันเทคโนโลยีจึงทำให้การประเมินรายข้ออาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้มีค่านี้น้อยกว่าข้ออื่นๆ ในด้านเดียวกัน ส่วนรายข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ วิธีการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ยังยึดติดอยู่กับการบรรยายเป็นหลักถึงแม้ใน

ทุกรายวิชาจะมีการจัดการเรียนการสอนหลายวิธี และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่เมื่อเทียบสัดส่วนระหว่างการบริหารายกับการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก็ยังพบว่าสัดส่วนในการบรรยายในแต่ละวิชามากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป ทุกรายวิชา (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสัญนาท, 2558)

3. ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555) ในด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยรวมระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากห้องสมุดมีการให้บริการเชิงรุกเพื่ออำนวยความสะดวกให้อาจารย์ที่มีภาระงานมากไม่มีเวลายืมหนังสือด้วยตนเอง ห้องสมุดจะบริการจัดส่งหนังสือให้ถึงที่ตามความต้องการ และเมื่ออาจารย์สอบถามหรือต้องการหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ บรรณารักษ์จะช่วยค้นหาให้ทันทีทำให้อาจารย์ได้รับความสะดวก รวดเร็วและประหยัดเวลาในการค้นหา ประกอบกับห้องสมุดได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในการยืม-คืนหนังสือ จึงทำให้นักศึกษาได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการยืม-คืนหนังสือ ถ้านักศึกษาต้องการนำหนังสือไปอ่านเพิ่มเติมที่หอพัก สามารถยืมได้ 5 เล่มนาน 7 วัน ซึ่งเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาและมีการสำรวจความต้องการจำนวนหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ทุกปีงบประมาณ ส่งผลให้จำนวนหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์มีจำนวนเพียงพอและทันสมัยรวมทั้งเป็นไปตามเกณฑ์ที่สภาการพยาบาลกำหนดสอดคล้องกับที่ กงใจ ไชยทองดี

(2559) ประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสัญนาท พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการตรวจประเมินจาก สกอ. ในปีการศึกษา 2555-2558 วิทยาลัยได้รับการประเมินในระดับดีมาก ในองค์ประกอบสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้(วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสัญนาท, 2558)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่อาจารย์มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ห้องปฏิบัติการมีอุปกรณ์ที่เหมาะสม เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยมีงบประมาณจำกัดในการจัดซื้อและซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ รวมทั้งวิทยาลัยเก็บเงินค่าลงทะเบียนของนักศึกษาต่ำกว่าสถาบันอุดมศึกษาในระดับเดียวกัน จึงส่งผลให้มีงบประมาณในการจัดซื้อและซ่อมแซมอุปกรณ์ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสัญนาท, 2558)

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน

อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555) ในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยได้มีการจัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน(วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสัญนาท, 2558)

ชัยนาท , 2559) และประชาสัมพันธ์พร้อมชี้แจงให้กับอาจารย์ทุกคน เพื่อให้อาจารย์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ได้มาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการตรวจประเมินจาก สกอ. ในปีการศึกษา 2555- 2558 วิทยาลัยได้รับการประเมินในระดับดี ในองค์ประกอบหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ตัวบ่งชี้ 5.1 สารของรายวิชาในหลักสูตร 5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2558)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ารายข้อที่อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ นำผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากการขาดนโยบายการส่งเสริมและการสนับสนุนในการนำผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2558)

5. ด้านการวัดและประเมินผล

อาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555) ในด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากวิทยาลัยมีการจัดระบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทั้งในระดับภาควิชาและระดับวิทยาลัย ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษรและคณะกรรมการมีคุณสมบัติที่เหมาะสมส่งผลให้ระบบการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม

และตรวจสอบได้ ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการตรวจประเมินจาก สกอ. ในปีการศึกษา 2555-2558 วิทยาลัยได้รับการประเมินในระดับดี ในองค์ประกอบหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ตัวบ่งชี้ 5.3 การประเมินผู้เรียน (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2558)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่อาจารย์มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การวัดและประเมินผลเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา อาจเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชามีอาจารย์สอนหลายคน ซึ่งแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้าน และอาจารย์คนเดียวกันสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงส่งผลกระทบต่อ การวัดประเมินผลโดยเฉพาะเรื่องการส่งข้อสอบล่าช้า ทำให้มีการเลื่อนสอบส่วนรายข้อที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ระบบการวัดและประเมินผลเป็นผลมาจากระบบการวัดและประเมินผลไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษามีการตรวจสอบได้ทุกคน ยกเว้นในรายที่เกิดข้อสงสัยจึงมาสอบถามและตรวจสอบเฉพาะบุคคล (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท, 2558)

ข้อเสนอแนะ

1. ปรับปรุงด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้สมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความทันสมัย เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียนและเอื้อต่อการเรียนรู้

2. พัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้มีสมรรถนะที่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุค การนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน และ การวัดและประเมินผล
- ปัจจุบัน เช่น สมรรถนะการจัดทำสื่อการสอน 3. ทบทวนระบบการวัดและประเมินผล ให้นักศึกษาสามารถตรวจสอบได้

เอกสารอ้างอิง

- กองใจ ไชยทองดี. (2559). รายงานการประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการห้องสมุดของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท. ชัยนาท: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท.
- ขจี พงศธรวิบูลย์, จริญญา ชื่นศิริมงคล, และยุพา วงศ์สไตร์. (2560). การศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช. วารสารเกื้อการุณย์. 25(1), 40-55.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท. (2558). สรุปรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง 2555) ปีการศึกษา 2555-2558. ชัยนาท: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท. (2559). คู่มือบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2559. ชัยนาท: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท.
- ศิริพร ชัมภลิต. (2552). ประกาศสภาการพยาบาลเรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับวิชาชีพ ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานผลการเรียนรู้และสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. เอกสารประกอบการบรรยายสภาการพยาบาล. นนทบุรี: สภาการพยาบาล.
- สัจด์ อุทรานันท์. (2550). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2557. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.